

Protocol dalla radunanza communal digl cumegn da Surses digls 9 da december 2024 (nr. 04-2024)

Li ed oura	Sala Grava a Savognin, allas 20.00
Preschaints:	119 votantas e votants
Parsoura:	Daniel Wasescha, mastral
Actuar:	Beat Jenal, canzlist

1. Bavagnaint ed elecziun digls dombravouschs

Igl mastral benevainta las persungas preschaintas alla radunanza communal. Siva d'ena curta infurmaziun davart igl adiever digl lungatg e la practica da rediger e publitgier igl protocol dalla radunanza communal, constatescha igl mastral tgi la radunanza communal odierna seia neida convocada conform alla constituziun, uscheia tgi ella seia cumpetenta da decider.

Tractandas

01. Bavagnaint ed elecziun digls dombravouschs
02. Preventiv 2025
03. Fixaziun digl pe da taglia communal pigl onn 2025
04. Fixaziun dallas quotas per la vendita d'immobiglias a persungas digl exterior pigl onn 2025
05. Project d'investiziun «provedimaint d'ava Burvagn»: dumonda per credit d'object da CHF 485'000.00
06. Project d'investiziun «renovaziun Veia Sot Curt, Savognin»: dumonda per credit d'object da CHF 615'000.00
07. Project d'investiziun «renovaziun Veia Fusso, Tinizong»: dumonda per credit d'object da CHF 740'000.00
08. Project d'investiziun «piglier or da funcziun la staziun da trafo (TS) Visoura e construcziun TS nova a Parsonz»: dumonda per credit d'object da CHF 450'000.00
09. Compra parcella nr. 10041 e surfatscha parziala da parcella nr. 10042, Beiva, mintgamai an proprietad dalla Guidon Bivio SA; e compra dalla part da cumproprietad (1/2) dalla Runals Beiva SA ve da parcella nr. 10040, Beiva: dumonda per credit da CHF 800'000.00
10. Revisiun parziala dalla planisaziun d'utilisaziun «Juliertrail»
11. Project d'investiziun «veia da velos e da viandar Juliertrail»: dumonda per credit d'impegn da CHF 1'450'000.00
12. Diversas infurmaziuns scu er en sguard anavos ed anavant digl mastral
13. Varia

Cunter la glista da tractandas na vignan fatgas nignas objecziuns, uscheia tgi chella vala scu approvada.

Scu dombravouschs vignan proponias Roger Janett, Patric Vincenz, Andreas Simeon e Giatgen Peder Demarmels. Cunter chella proposta vignan fatgas nignas objecziuns.

2. Preventiv 2025

Per la preschentaziun digl preventiv 2025 surdat igl mastral igl pled agl manader da partiziun finanzas e controlling digl cumegn da Surses.

a) Preventiv digl chint economic

Igl preventiv digl chint economic, tgi è nia elaboro sen la basa d'en pe da taglia da 90% dalla taglia cantunala simpla, vign preschento da maniera concisa. Tar expensas da CHF 39'814'800.00 ed antradas da CHF 37'841'600.00 sa resulta en surple d'expensas da CHF 1'973'200.00 ed en'autofinanziaziun da CHF -477'100.00. Igl manader da partiziun precischescha tgi aint igl preventiv seia budgetada ena contribuziun da menaschi alla Center da Sanadad Savognin SA (CeSa SA) da CHF 2'000'000.00. Quant ota tgi chella contribuziun vigna ad esser effectivamaintg, n'ins saptga betg deir igl mument, vot deir i sa tracta d'ena supposiziun. Chella posiziun da budget seia sottamessa alla clausula da bloccada. Cun chella clausula da bloccada resta l'expensa bloccada anfignen tg'ella vigna lubeida digl organ competent, accentuescha igl manader da partiziun. Chegl monta tgi chel affar vegia da neir tracto ed approvo separadamaintg a caschung d'ena proxima radunanza communal.

Sainza risguardar chella contribuziun da menaschi digl cumegn alla CeSa SA ins vess en surple d'antradas da CHF 26'800.00. Chegl seia aint igl rom digls preventivs digls onns precedents.

b) Preventiv digl chint d'investiziun

Tenor igl preventiv digl chint d'investiziuns 2025 seian planisadas investiziuns nettas da CHF 16'484'300.00. La somma dallas investiziuns bruttas importa CHF 21'451'800.00 e las antradas d'investiziun importan CHF 4'967'500.00. Igl deficit da finanziaziun monta a bung CHF 16.9 milliuns francs, daclera igl manader da partiziun finanzas e controlling. Pinavant accentuescha el tgi tot chels projects tgi surpassan 0.4 miu. francs vegian da neir sottamess da moda separada alla radunanza communal per approvaziun e deliberaziun digl credit correspondent. Perchegl seian chels projects tgi surpassan igl import da 0.4 miu. francs marcos aint igl preventiv cun ena schinumnada clausula da bloccada.

c) Plan da finanzas 2026-2028

Igl manader dalla partiziun da finanzas e controlling preschainta igl plan da finanzas 2026-2028. Chel vala scu instrumaint da labour per la suprastanza e seia cotras er betg liont e vigna perchegl purto angal per cunaschientscha alla radunanza communal, sainza tg'igl suveran possa votar an tgossa, vign preciso. I vign randia expressivamaintg attent, tgi possa adegna dar midadas tar igl plan da finanzas.

Discussiun:

Votant 1: Tge cumpeglia igl project "plazza da tennis" a La Nars?

Rasposta: Suprastanta Irene Kolb rasponda tgi seia previa da midar igl diever dalla piazza da tennis viglia per stgaffeir ena nova purscheida.

Votant 2 Quant è nia do or anfignen ossa per garanteir la liquiditad alla CeSa SA e per tge è la contribuziun da 2 miu. francs tgi è ossa aint igl preventiv 2025? Ultra da chegl renda igl votant attent alla responsablada digl cunsegl d'administraziun actual ed er da chel da pi bod e digls revisours. Ins vess gia d'intervignier pi bod. Ossa possa igl pievel angal anc deir ea a chella contribuziun. Chegl seia en fatg deplorabel.

Rasposta: Igl mastral infurmescha tg'igl import da 2 miu. francs seia ossa aint igl preventiv 2025, cun clausula da bloccada. L'approvaziun da chel import vigna sottamess ad ena radunanza communal igl mars u avregl 2025. Tge somma tgi vigna effectivamaintg duvro ins saptga oz betg anc. Igl import correspondent vigna duvro per garanteir alla CeSa SA la liquiditad per saveir paer las paias ed igls chints digl menaschi. Anfignen ossa vegia la suprastanza er gio concedia sustigns aint igl rom dalla competenza dalla suprastanza e scu paiamaints anticipos per lavours prestadas.

Votant 3: Gl'onn passo èn neidas stimadas da nov tot las immobiglias an Surses. Las stemas seian per gronda part pi otas uscheia tgi igl cumegn vigna ad incassar considerablamentg duple taglias. El vess igl giaveisch, tg'ins redutgess per paia las taxas per l'ava, l'ava persa ed igl rusment.

Rasposta: Igl manader da partiziun finanzas e controlling infurmescha tgi las taxas numnadas vignan messas ainten ena finanziaziun speziala e duvradas per cuvreur igls costs dallas ovras. Igl mastral agiuntescha tgi chellas antradas supplementaras vegian er consequenzas negativas. Uscheia ins survigna p.ex. ena contribuziun pi pitschna or dall'angulivaziun da finanzas. Cotras seiigl pigl mument grev da valeter las consequenzas. Percheigl seiigl pigl mument betg previa da sbassar las taxas.

Votant 4: Ins ò da dulzar igl pe da taglia perveia digl deficit dalla CeSa SA?

Rasposta: Igl mastral infurmescha tgi seia pigl mument nign tema da dulzar igl pe da taglia. La fegnameira seia naturalmentg da piglier maseiras per redutgier igl deficit dalla CeSa SA.

Votant 5: El seia nia a cunaschienscha tg'igl cumegn fetscha ossa ena planisaziun da finanzas sur 10 onns. El supplitgescha da publitgier igl plan da finanzas sen la pagina d'internet digl cumegn. Igls votants e las votantas vegian da decider davart las investiziuns considerablas digl cumegn e davart la dumonda da dulzar u redutgier igl pe da taglia, vegian pero angal pacas infurmaziuns davart la planisaziun dallas finanzas communalas.

Rasposta: Ins ò antschet pir ossa cun extender igl plan da finanzas sen 10 onns, uscheia tgi chel seia betg anc fitg expressiv. I seia tgossa dalla suprastanza communal da decider quant detaglea tg'ins viglia publitgier igl plan da finanzas sen la pagina d'internet.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 110 vuschs cunter 1 vusch d'approvar igl preventiv 2025 tgi cumpeglia igl chint economic ed igl chint d'investiziuns, risguardond las clausulas da bloccada.

---

3. Fixaziun digl pe da taglia communal per igl onn 2025

Igl mastral daclera tgi an connex cun igl preventiv stoptga neir fixo mintgamai er igl pe da taglia per la taglia da gudogn e da facultad digl cumegn da Surses. Per igl onn 2023 ins vegia sbasso igl pe da taglia da 100% sen 90% dalla taglia cantunala simpla. Chel pe da taglia duess neir mantignia er per igl onn 2025.

Discussiun:

Dalla discussiun na vign betg fatg adiever.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 117 vuschs e nigna cuntervusch da fixar igl pe da taglia communal per la taglia d'antrada e da facultad per igl onn 2025 scu anfignen ad a cò sen 90% dalla taglia cantunala simpla.

4. Fixar la quota per la vendita da bagnis immobigliars a persungas digl exterior per igl onn 2025

Igl mastral infurmescha tgi tenor lescha federala pertutgont igl aquist d'immobiglias antras persungas digl exterior (LAIE) vegian igls cumegn da fixar mintg'onn las quotas correspondentas. Pigl noss cumegn seian stadas chellas siva dalla fusiun scu suonda:

- quota per la vendita tar surbiageidas cumpletas: 100%
- objects singuls da vendaders svizzers: ea
- vendita da sagondas abitaziuns (dad esters ad esters): ea

Discussiun:

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 114 vouchs e nigna cuntervouch da mantigneir las quotas actualas pertutgont la vendita da bagnis immobigliars a persungas digl exterior er pigl onn 2025.

---

5. Project d'investiziun «provedimaint d'ava Burvagn»: dumonda per credit d'object da CHF 485'000.00

Adrian Ballat, igl suprastanta responsabel per igl provedimaint d'ava, preschainta igl project per igl provedimaint dalla fracziun da Burvagn. El preschainta curtamaintg la situaziun actuala e precischa tgi fiss d'investeir bier per sanar igl provedimaint actual per tg'el correspundess allas preteisas d'ozande d'en provedimaint d'ava. Percheigl ins vegia evaluo la pussebladad da manar notiers ava da beber digls provedimaints d'ava cunfinants da Cunter u da Salouf. Chellas pussebladads seian neidas cumparagledas e valetadas ainten en studi da variantas. Chel studi vegia musso tgi la migra varianta economica seia ena nova avertura digl provedimaint d'ava per Burvagn sur igl provedimaint d'ava existent da Salouf. Tant igls costs d'investiziun scu er igls costs annuals per igl menaschi ed igl mantignamaint seian considerablamaintg pi bass tgi cun sanar igl provedimaint d'ava existent da Burvagn, daclera suprastant Adrian Ballat. Er la sierrezza digl provedimaint e la qualitat d'ava possan neir garanteidas igl migler cun ena nova avertura sur igl provedimaint d'ava da Salouf. Igl dus reservuars existents a Salouf vegian reserva avonda d'ava d'adiever e da stidar fi per spigiantar er la fracziun da Burvagn.

Cun igl project provedimaint d'ava Burvagn seiigl previa da piglier ord funcziun igl indrez existent davent da Promastgel anfignen igl reservuar Burvagn. Da nov vigna la reit da distribuziun da Burvagn tatgeda ve digl provedimaint d'ava da Salouf. Per chel scopo vigna mess en nov conduct da pressiun da matergia sintetica d'en diameter da 160 mm ainten tera, cun ena lunghezza da 900 m davent da sotvart la vischnanca da Salouf anfignen a Burvagn. L'ota pressiun d'ava dalla vart da Salouf stoptga neir redutgeida ainten en tumbign per redutgier la pressiun tgi stoptga neir fabritgia da nov e vigna prefabritgia.

Tenor la stema da costs montan igls costs per las lavours preveidas a CHF 485'000.00, infurmescha igl suprastant. La precisiun digls costs schea tar $\pm 20\%$. Las carascieas tenor igl index digls costs da construcziun digl Uffezi federal da statistica (regiun gronda Svizra orientala) anfignen la finiziun dalla construcziun na seian betg calculadas ainten la stema da costs e pon neir fatgas valeir.

Discussiun:

Votanta: Vign la tschiffada d'ava a Promastgel schlieda u vign l'ava tuttegna manada a Burvagn?

Rasposta: Igl suprastant infurmescha tgi l'ava na vigna betg ple manada giu aint igl reservuar da Burvagn. Tar en'eventuala mancanza d'ava an futur, ins pudess pero far puspe en conduct nov per manar giu l'ava.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 117 vuschs e nigna cuntervusch d'approvar igl credit da CHF 485'000.00 per piglier ord funcziun igl indrez digl provedimaint d'ava existent da Promastgel anfignen tar igl reservuar Burvagn e da tatger da nov la reit da distribuziun Burvagn ve digl provedimaint d'ava da Salouf. La suprastanza communal vign incumbensada a madem taimp cun la realisaziun.

---

6. Project d'investiziun «renovaziun Veia Sot Curt, Savognin»: dumonda per credit d'object da CHF 615'000.00

Igl affar vign preschento da Romeo Poltera, suprastant responsabel per igls fatgs da biagier. El daclera tgi la Veia Sot Curt a Savognin colliescha la Veia Grava cun la Veia Curvanera sur Leptga. I sa tracta d'ena veia d'avertura asfaltada. La cuvreida d'asfalt existenta seia donnageda fermamaintg e seia per part mianc ple existenta. La drenascha dalla surfatscha dalla veia seia er manglousa e succeda sur la spatla sen las parcelas sotvart. Ena renovaziun seia stringentamaintg necessaria. Igls davos radond 20 meters cun access ainten la Veia Curvanera seian nias renovos igl onn 2011 ansemen cun la renovaziun dalla Veia Curvanera e seian an bung stadi.

Igl project da renovar la Veia Sot Curt a Savognin preveia ena renovaziun dall'antiera veia dalla Veia Grava anfignen tar igl access ainten la Veia Curvanera cun ena lunghezza da 138 m, infurmescha suprastant Romeo Poltera. La nova fixaziun vigna fatga cun ena stresa da basa cumbinada cun ena stresa da cuvreida. Tar igl spartaveias per la Veia Leptga seiigl necessari da construeir en meir da sustign. Pinavant vigna renovo igl conduct d'ava da beber tgi sa catta aint igl corp stradal ed i vignan plazzos novs conducts d'ava persa cun sistem da separaziun. Er igl implant digl provedimaint electric vigna extendia cun ulteriours conducts per la protecziun da cabels aint igl corp stradal.

Tenor la stema digls costs montan igls costs per las lavours preveidas a CHF 615'000.00 (veia: CHF 308'000.00; ava persa: CHF 40'000.00; electricitad: CHF 156'000.00, provedimaint d'ava: CHF 111'000.00), infurmescha igl suprastant. La precisiun digls costs schea tar $\pm 15\%$. Las carascheias tenor igl index digls costs da construcziun digl Uffezi federal da statistica (regiun gronda Svizra orientala) anfignen la finiziun dalla construcziun n'èn betg calculadas ainten la stema da costs e pon neir fatgas valeir.

Discussiun:

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza communal decida la radunanza communal cun 113 vuschs cunter 1 vusch d'approvar igl credit da CHF 615'000.00 per renovar la Veia Sot Curt a Savognin. La suprastanza communal vign incumbensada a madem taimp cun la realisaziun.

7. Project d'investiziun «renovaziun Veia Fusso, Tinizong»: dumonda per credit d'object da CHF 740'000.00

Suprastant Romeo Poltera, responsabel per igls fatgs da biagier, infurmescha tgi la Veia Fusso a Tinizong antscheva tar la veia naziunala a Cadras all'antschatta dalla vischnanca e magna an direcziun da sidost veagiu tar la Gelgia e per lung da chella anfignen tar la cruschada davant la piazza da ballape da Tinizong. Igl ampren tschancung siva dalla veia naziunala anfignen tar la centrala dall'ovra electrica digl ewz seia nia construia digl ewz an connex cun la construcziun dalla centrala dall'ovra electrica e seia nia renovo all'antschatta digls onns 2000. Aint igl frataimp vegia igl cumegn da Surses surpiglia chel tschancung dalla veia digl ewz e vegia aggiunto avant dus onns en li d'untgeida. La veia corresponda allas preteisas d'ena veia d'avertura e la cuvreida seia bagn an rap. Tar igl sagond tschancung siva dalla punt tgi magna alla centrala dall'ovra electrica anfignen tar la piazza da ballape sa tractigl d'ena veia da fons asfaltada an proprietad digl cumegn, daclera igl suprastant. Chel tschancung seia considerablamentg pi strètg tg'igl ampren e betg dimensiuno per las grondas peisas da traffic dalla zona d'industreia Gravas. Correspondentamentg seia donnageda fitg la cuvreida d'asfalt an bliers lis, chegl tgi magna adegna puspe a grondas lavours da mantignamaint. Er la drenascha dalla surfatscha dalla veia seia manglousa, uscheia tgi seia stringentamentg necessari da renovar la veia. La part dalla Veia Gravas tgi cuntinuescha seia neida renovada igl onn 2024.

Igl project da renovaziun dalla Veia Fusso preveia da sanar cumplettamentg igl sagond tschancung dalla Veia Fusso, siva dalla punt tgi magna alla centrala dall'ovra electrica digl ewz, anfignen tar la piazza da ballape cun ena lunghezza da 376 m, infurmescha suprastant Romeo Poltera. Pinavant seia previa da far ena cuvreida da dus stresas analog agl tschancung dalla Veia Gravas tgi seia gio renovo. Chella cuvreida vigna ad esser dimensiunada per las grondas tgergias digl traffic da camiuns. La veia vigna schlargeda da stgers 3.00 m sen 3.50 m. Igl li d'untgeida vigna angrondania per l'utilisaziun da camiuns cun ples tgars annexs. Aint igl corp stradal vigna mess en bloc da beischens da cabels per angrondaneir igl provedimaint electric.

Igls costs per las lavours preveidas montan tenor la stema da costs a CHF 740'000.00 (veia: CHF 650'000.00; electricitad: CHF 90'000.00). La precisun digls costs schea tar $\pm 15\%$. Las carascieas tenor igl index digls costs da construcziun digl Uffezi federal da statistica (regiun gronda Svizra orientala) anfignen la finiziun dalla construcziun n'èn betg calculadas ainten la stema da costs e pon neir fatgas valeir.

Discussiun:

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Proposta dalla suprastanza communal:

Sen proposta dalla suprastanza communal decida la radunanza communal cun 106 vouchs cunter 1 vouch d'approvar igl credit da CHF 740'000.00 per renovar la Veia Fusso a Tinizong. La suprastanza communal vign incumbensada a madem taimp cun la realisaziun.

---

8. Project d'investiziun «piglier ord funcziun la staziun da trafo (TS) Visoura e construcziun d'ena nova TS a Parsonz»: dumonda per credit d'object da CHF 450'000.00

Igl mastral infurmescha tgi a Parsonz sa cattan igl mument dus staziuns da trafo (TS) an distanza da 250 m, numnadamentg la TS Visoura e la TS Parsonz. La TS Visoura stoptga neir renovada urgentamentg perveia da defects. Chella renovaziun seiigl da far bagnbod perche gl tgi la tgesa noua tgi la TS seia biageida ve, seia neida vandeida. Per cass tgi la tgesa niss sanada, stuess

neir sanada er la TS antiquada ed igl migler er neir dislocada. Igl li momentan seia oramai betg ple optimal, er chegl tgi pertotga la protecziun ancunter radiazium.

La TS Parsonz sa catta tar la piazza da volver la posta e seia er gio 38 onns viglia, daclera igl mastral. Ella seia betg isolada ed igl distributour principal dalla tensiun bassa (NSHV) seia betg schurmagea. Er chella TS stotga neir sanada bod u tard.

I vigna tschartgea d'optimar l'antiera situaziun da reit a Parsonz. La TS Visoura vigna eliminada e ramplazzada d'ena cabina da distribuziun. Ainten en nov li vigna construeida ena nova staziun da trafo. Ensacuras pi tard possa la TS Parsonz neir eliminada e ramplazzada d'en distributour principal da tensiun bassa (NSHV). Cun chellas maseiras ins possa spargner a lunga vista igl ramplazzamaint, igl menaschi ed igl mantignamaint d'ena staziun da trafo, precisescha igl mastral.

Per tgi la nova staziun da trafo saptga neir realisada igl 2025 a Parsonz, ins vegia stuia antschever a planisar gio igl aton 2024. Igl antier process anfignen tar la concessiun digl Inspectorat federal d'installaziuns a current ferm IFICF/ESTI dovra taimp. Igl taimp da furniziun per novs trafos cozza circa en onn. Er or da chel muteiv ins vegia stuia reservar gio ossa la nova staziun da trafo, per tg'ella saptga neir installada igl onn proxim.

Tenor la stema da costs montan igls costs d'investiziun an total a radond CHF 450'000.00. La precisiun digls costs schea tar $\pm 15\%$. Eventualas carascheias anfignen la finiziun dalla construcziun n'èn betg cumpigleidas aint igl preventiv da costs e pon neir fatgas valeir.

Discussiun:

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Proposta dalla suprastanza communal:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 115 vouchs e nigna cuntervouch d'approvar igl credit da CHF 450'000.00.00 per piglier ord funcziun la TS Visoura e per construeir ena nova staziun da trafo a Parsonz. La suprastanza communal vign incumbensada a madem taimp cun la realisaziun.

---

9. Compra parcella nr. 10041 e surfatscha parziala da parcella nr. 10042, Beiva, mintgamai an proprietad dalla Guidon Bivio SA; e compra dalla part da cumproprietad (1/2) dalla Runals Beiva SA ve da parcella nr. 10040, Beiva: dumonda per credit da CHF 800'000.00

La Runals Beiva SA, curt BISAG, magna a Beiva en territori da skis cun quader runals e 30 kilometers pista ed ena scola da sport da neiv. Scu chegl tg'igl mastral infurmescha consista ena part impurtanta dalla strategia d'interpresa da contribueir a moda positiva agl svilup da Beiva. An chel connex vegia igl consegl d'administraziun dalla BISAG decida d'acquistar igl Hotel Guidon a Beiva. Cun chella compra extenda l'interpresa igl sies portfolio e rinforza la sia posiziun scu purscheidra d'offertas per igl taimp liber e d'alloschamaint ainten la regiun, constatescha igl mastral. Per la compra dallas dus parcelas nr. 10041 e nr. 10042 seia nia fatg en contract da dretg da compra tranter la Guidon Bivio SA e la BISAG. La BISAG preveia da cumprar las dus parcelas la premaveira 2025 e da far siva renovaziuns moderadas per migliurar igl confort ed igl equipamaint digl hotel. A lunga vista planisescha la BISAG d'angrondaneir las capacitads d'alloschamaint per attrer ena grupp da meira pi gronda ed augmentar l'attractivitat da Beiva scu li da vacanzas.

Per saveir finanztgier la compra digl hotel vegia la BISAG basigns d'ulteriours meds finansials. Per tal muteiv vegia la BISAG proponia agl cumegn da vender taragn agl cumegn. Concret sa tractigl d'ena vart dalla parcella nr. 10041 cun ena surfatscha da 90 m2 scu er d'ena surfatscha

parziala da radond 770 m2 giu da parcella nr. 10042, sen la quala sa catta igl Hotel Guidon. Per chellas dus parcellas vegia la BISAG fatg en contract da dretg da biagier cun la Guidon Bivio SA. Pinavant vegia la BISAG er proponia agl cumegn da vender la sia cumpart dalla parcella nr. 10040. Chella parcella vegia ena surfatscha da 4'537 m2, e totga actualmaintg alla BISAG ed agl cumegn da Surses, an cumproprietad mintgamai mez e mez. Igl cumegn seia interesse da cumprar las surfatschas da taragn menziunadas, cunchegl tgi sa dettan cotras er perspectives positivas per igl cumegn, daclera igl mastral.

Cun cumprar la cumpart dalla BISAG ve digl parcadi Plan Weis (parcella nr. 10040) seia igl cumegn siva igl proprietari exclusiv dalla parcella, chegl tgi simplifitgescha considerablaintg l'utilisaziun aint igl avigneir e las antradas dallas taxas da parcar, an total radond CHF 30'000.00 ad onn, geian an futur cumplagnaintg agl cumegn. En grond avantatg seiigl er da pudeir cumprar la surfatscha parziala da radond 770 m2 dalla parcella nr. 10042. Sen chella surfatscha, tgi sa catta ainten la zona d'abitar e d'industreia, intenziunescha igl cumegn da biagier la nova farmada da bus per Beiva tenor igls basigns da persungas cun impedimaints. Chegl seia ena directiva lionta dalla lescha d'egualitad per persungas cun impedimaints. Agl li actual na seiigl betg pussebel da concepeir ena farmada da bus sainza barrieras perchegl tgi mantga igl plaz, precischescha igl mastral. Igl taragn dalla parcella davant igl Hotel Guidon seia en li ideal per eriger la nova farmada da bus. Tant duple an vista agl sviamaint dalla vischnanca postulo digl cumegn anvers igl Uffezi federal da veias UVEIAS, tg'ins spera da saveir realisar ainten en futur betg mengia lontan.

Schinavant tg'igl credit vigna approvo, vigna la BISAG a cumprar las dus parcellas dalla Guidon Bivio SA, alla basa digl contract da dretg da compra. Siva vignan fatgs igls contracts da compra tranter la BISAG ed igl cumegn per igl acquist dallas parcellas menziunadas e registro igl transferimaint da proprietad aint igl codesch funsil, terminescha igl mastral las sias expectoraziuns.

Discussiun:

Votant 1: Vign paea per tot las parcellas resp. surfatschas da taragn igl madem prietsch per m2?

Rasposta: Las surfatschas èn an diversas zonas e tras chegl seia igl prietsch per m2 da prancepi er different, daclera igl mastal. Ins vegia pero betg fixo igl prietsch pro parcella.

Votant 2: Calcolo alla sperta sa detta en prietsch da CHF 300.00/m2. Chegl para pitost surfatg! Schi seia pero pussebel da pudeir realisar la farmada da posta tenor igls basigns per persungas cun impediamaints, saptga el acceptar chel prietsch exagero.

Rasposta: Igl mastral peglia ancunter la remartga.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 79 cunter 25 vouchs d'approvar igl credit da CHF 800'000.00 per cumprar la parcella nr. 10041, la surfatscha parziala da radond 770 m2 dalla parcella nr. 10042, scu er la cumproprietad dalla BISAG da parcella nr. 10040.

---

10. Revisiun parziala dalla planisaziun d'utilisaziun «Juliertrail»

Irene Kolb, suprastanta responsabla per l'infrastructura turistica, preschainta igl affar e daclera tg'ins viglia colliier la Nagiadegn'ota e la Val Surses cun ena veia da velos e da viandar attractiva tgi traversa igl Pass digl Gelgia. Uscheia ins possa trer a nez pi fitg igls potenzials digl turissem da mountainbike e da viandar a lunga distanza da tottas dus varts digl pass e purtar duple valeta

per l'economia regionala. Per chel scopo planiseschan igls cumegns da Silvaplana e da Surses da sanar la veia da viandar existentia tgi magna sur igl Pass digl Gelgia, e da la far da nov l'ò noua tgi seia basigns, per porscher ena colliaziun da velo e viandar tranter Beiva e Silvaplana tgi satisfetscha agls basigns digls utilisaders. Agl avigneir vigna la ruta naziunala da mountainbike 1 er a manar sur igl Gelgia resp. sur igl «Juliertrail».

Per stgaffair las premissas per la planificaziun digl territori per realisar la veia da velos e da viandar dovrigl ena revisiun parziala dalla planisaziun locala. La revisiun basignevla digls meds da planisaziun succeda cun orientaziun agl project e vign anticipada allas revisiuns totalas dallas planisaziuns communalas aint igls dus cumegns. Durant l'exposiziun da cooperaziun digls 26 da fanadour anfignen igls 25 d'avost 2024 èn neidas inoltradas nignas objecziuns agl cumegn da Surses, daclera suprastanta Irene Kolb.

Tar la veia planisada sa tractigl d'ena veia da bike e da viandar. Chegl signifitgescha tg'igl trail vigna utilisato tant da mountainbikers scu er da viandants an tottas dus direcziuns. Cun oters plects, igl traffic masdo e cuntertraffic seian lubias.

La lunghezza totala digl «Juliertrail» monta a radond 16.5 km. Da chels sa cattan 8.7 km dalla vart sursetta e 7.7 km dalla vart da Silvaplana. Radond 50% dalla veia da velos e da viandar vegia da neir fatga da nov. Tar 35% digl tschancung seian basignevlas maseiras da sanaziun e da mantignamaint e tar 15% dovrigl nignas maseiras da construcziun, daclera Irene Kolb.

Igl trasse seia an media 1 meter lartg, tot tenor igl taragn pero anfignen 1.4 meters. La veia seia projectada uscheia, tgi na vigna betg surpassada ena pendenza da 12%. La veia da velos e da viandar passa per gronda part agl sid dalla veia naziunala. Angal tranter la Punt Brüscheda ed igl ot digl pass magna la veia agl nord dalla veia naziunala. Ainten chels lis stoptga neir traversada la veia naziunala, chegl tgi seia pero acceptabel perveia dalla bunga survista. Chegl corresponda er agl trasse actual dalla veia da viandar signalisada.

Igl plan general d'avertura furma ena part digl urden fundamental e stetta sen igl madem scalem scu la lescha da biagier, igl plan da zonas ed igl plan da furmaziun, daclera suprastanta Irene Kolb. Igl «Juliertrail» vigna fixo scu veia da velos e da viandar aint igl plan general d'avertura. La veia da viandar determinada aint igls plans d'avertura cun vigour legala tranter Beiva e Silvaplana vigna annullada scu cuntermaseira.

Schinavant tgi la radunanza communal daclera igl consentimaint alla revisiun parziala preschainta, succeda alloura l'exposiziun da recurs da 30 deis e la procedura d'approvaziun tar la regenza. Per realisar igl project dovrigl ultra da chegl anc ena procedura per la lubientscha da construeir edifezis e stabilimaints ordvart la zona da biagier.

Discussiun:

Votant 1: Quant gliusch è igl cumegn da Silvaplana cugl project?

Rasposta: La suprastanta infurmescha tg'igl cumegn da Silvaplana vegia approvo la revisiun parziala dalla planisaziun locala "Juliertrail" gio igls 28 da november 2024 cun 79 cunter 2 vuschs.

Votant 2: Giaveisch d'activar igl plan cun la lengia exacta dalla veia da velo e da viandar sen la pagina d'internet digl cumegn.

Rasposta: La suprastanta peglia ancunter igl giaveisch e vign a procurar tg'igl plan vigna mess sen la pagina web digl cumegn.

Votant 3: El sa dumonda sch'igl import da CHF 1'450'000.00 na seia betg exagero per far ena veia da velos e da viandar. Chegl cunzont an cumparegliaziun cun igl deficit digl Center da Sanadad a Savognin.

Rasposta: Per la suprastanta è chegl ena ponderaziun giustifitgeida. Ella dat pero da pansar tg'igl credit netto digl cumegn seia en toc pi pitschen, cuncheigl tg'igl cantun Grischun sa participescha agls costs. Pinavant renda ella attent tgi sa tracta d'en

project communabel cun igl cumegn da Silvaplana. I fiss donn da betg perseguitar igl project.

Votant 4: El benevainta igl project. Igl turissem d'anviern geia veaple anavos perveia dalla midada digl clima cun pi paca neiv. Percheigl seiigl giustifitgia d'investeir an projects per promover igl turissem da stad.

Rasposta: La suprastanta angraztga per igl votum.

Votant 5: Considero igls costs cattedess el per inditgia da spustar igl project sen pi tard. An connex cun igls costs ins dastga tenor el er betg vurdar angal sen igls costs digl cumegn. Nous paian gio er taglias agl cantun, uscheia tgi seia tenor el dad eir or digls costs bruts.

Rasposta: La suprastanta peglia ancunter la remartga.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 78 cunter 35 vuschs d'approvar la revisiun parziala dalla planisaziun d'utilisaziun dalla veia da velos e da viandar "Juliertrail".

---

11. Project d'investiziun «veia da velos e da viandar Juliertrail»: dumonda per credit d'impegn da CHF 1'450'000.00

Suprastanta Irene Kolb, responsabla per l'infrastructura turistica, daclera tgi la fegnameira digl project seia da far ena veia da velos e da viandar tgi colliescha la Val Surses e la Nagiadegn'ota. Per garanteir en'ota valour d'experiencescha per viandants e bikers e per mantigneir bass igls costs da mantignamaint, ins stoptga construeir la veia tenor las premissas per la construcziun da trail persistenta. Chegl surtot cun ena pendenza optimala (max. 12%), cun ena drenascha tgi funcziunescha, cun adattar igl trasse agl taragn natural, scu er cun renaturar e recultivar las veias tgi na vignan betg nizigeadas ple e chellas tg'èn schlavadas fitg. Chellas lavours pretendan blera labour manuala ed igl angaschamaint d'interpresas spezializadas sen la construcziun da trails.

Per la construcziun dalla veia da bike e da viandar «Juliertrail» ins stoptga far chint cun costs d'investiziun bruts da radond CHF 1'450'000.00, tenor la stema da costs. Igl cumegn da Surses possa chintar cun ena contribuziun cantunala da 60% digls costs imputabels, precisescha la suprastanta. Uscheia restan costs nets d'anfignen CHF 580'000.00 per igl cumegn. Las carascheias tenor igl index digls prietschs da construcziun digl Uffezi federal da statistica (regiun gronda Svizra orientala) anfignen la finiziun dalla construcziun n'èn betg calculadas ainten la stema da costs e pon neir fatgas valeir.

Discussiun:

Votant 1: Na vign igl "Juliertrail" betg separo per bikers e viandants?

Rasposta: La suprastanta precisescha tgi ena separaziun na seia betg preveida, vot deir igl trail possa neir utilisu da mountainbikers e da viandants an tottas dus direcziuns. Perveia dalla survasibladad sen igl trail e la largezza na vess chegl dantant da caschunar nigns conflicts.

Votant 2: È igl "masterplan bike" ansomma gio nia preschento eneda alla radunanza communal? È igl "Juliertrail" fitto a Beiva ni vo'l siva anc anavant? E tgi fò igl mantigmaint e cun tge costs da mantignamaint annuals ègl da chintar?

Rasposta: La suprastanta rasponda da betg esser sieira sch'igl masterplan bike seia nia preschento gio eneda alla radunanza communal avant la sia antrada an uffezi. Sen la pagina d'internet digl cumegn seia pero activada ena rubrica davart igl

project. Ulteriours projects pi gronds na seian pigl mument betg previas aint igl rom digl masterplan bike. La dumonda pertutgont igl mantignamaint ins vegia per mangs da sclareir cun las corporaziuns d'alp, cun igls pours e cun igls proprietaris digl taragn.

Votant 3: Igl costs da mantignamaint èn betg ancunaschaints. E tgi fò las lavours da mantignamaint?

Rasposta: La suprastanta infurmescha, tgi p.ex. per igl "Parnoztrail" ins vegia previa da surdar las lavours da mantignamaint a partenaris externs. Cun tge costs tgi seia da chintar ins saptga betg deir, percheigl tgi p.ex. l'ora vegia er consequenzas sen igl mantignamaint.

Votant 4: Aint igl passo ins ò finanztgia projects d'infrastructura turistica cun las taxas turisticas. Scu vign finanztgia chel project resp. vignan dulzadas las taxas turisticas?

Rasposta: La suprastanza infurmescha tgi pigl mument na seiigl bretg previa da dulzar las taxas turisticas.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 66 cunter 39 vuschs d'approvar igl credit da CHF 1'450'000.00 brutto per constueir la veia da velos e da viandar «Juliertrail». La suprastanza communal vign incumbensada a madem taimp cun la realisaziun.

---

12. Diversas infurmaziuns

Igl mastral infurmescha tgi

- igl project davart igl resort da vacanzas "Viols" seia sen buna veia;
- igls iniziants digl hotel "Mövenpick" agls Viols a Savognin vegian anc adegna interess da realisar igl project;
- an connex cun igl Hotel Cube vessigl da dar proximamaintg duple infurmaziuns davart igl ulterieur proceder;
- ins seia aint igl plan da termins cun las lavours da construcziun per la tgesa da scola Grava;
- igl cumegn spetga da survagneir proximamaintg l'approvaziun digl cantun an connex cun igl luvratori communal a Davos Fallung, uscheia tg'ins possa antschever la premaveira cun las lavours;
- igl cumegn vegia per mangs d'elaborar igl concept da traffic per Savognin;
- ins vigna a sottametter igl onn proxim la revisiun totala dalla planisaziun locala alla populaziun;
- la concessiun d'ava per l'ovra idraulica da Marmorera scada igl onn 2035. Igl cumegn ed igl cantun vegian stgaffia ena cumischung per sclareir las dumondas digl return agl proprietari;
- las fegnameiras da legislaziun cuntignan divers temas.

---

13. Varia

3 votants peglian igl pled, dumondan pero betg da protocollar lour votums tgi pertotgan las tualettas publicas a Savognin ed igl Center da Sanadad Savognin.

Igl mastral sera la radunanza communal allas 22.30 cun angraztger per la participaziun e giaveischa a tots belas festas da Nadal ed en bung onn nov.

Tinizong, igls .....

Igl mastral:

Igl actuar:

Daniel Wasescha

Beat Jenal